

Aneks III

Wizytacje cerkwi orlańskich z 1727 r.

CERKIEW ORLENSKA

Wizyta Generalna Cerkwie Orleńskiej pod Tytułem S. Symona [...] Colationis Iasnie Oswieconych książąt Ich P...Mayburskich [...]reg zostaię ad praesens W.Ociec Symonowicz Coadiutor Cerkwie Orleńskiej. Cerkiew [...].. na wpuł stara Cmętarz ma przestronny aczkolwiek oparkani[ony], na którym krzyż wielki bez passyi. Dzwonica separatum na Bromie od [...] [da]chem gontowym starym z krzyzykiem. Na Cerkwie Dach także stary [...]][przecie]kaiący. Kopuła iedna z krzyżem i ... z wierzchu przykryta. Balkonik z kruzgankiem stary opuszczony bez podłogi. Do ktorego Drugi na zawiasach przy ... kuna zelazna y fontanna drewniana z wodą święconą. Do samey Cerkwie Drzwi na zawiasach slusznych z Zamkami wnętrznym y wiszącym, podłoga w Cerkwie aczkolwiek sttela przestarzała nie mocno. Chor s prosta robiony Okien w Cerkwie duże trzy a w ... mniejszych trzy wszystkie w Ołow robione, kratek nie ma. Ławka z pięcią [formami], kryłosow dwa z ... gładkiej roboty od proga Ołtarzyk bokowy z Obrazem Naysw. Panny z prosta przyaccomodowany do Mszy stey Deisus z Apostołami ubogi. Maniesnych obrazow pięć, ieden z nich z Ołtarzykiem prostym. Nad Apostołami krzyż na desce z dwoma Osobami rznięty. Carskie Drzwi Snickerskiej sztuki z pozłotą malowane oprawne honesti. Sywierne Drzwi dwoie na zawiasach. Ołtarz wielki podmurowany na którym Obraz z ied-

nego boku Naysw. Panny , a z drugiego S. Mikołaja ieden z obu stron malowany, znać processyalny. Miedzy skrzydełka z pozłoto accomodowany. Cymborium in medie proporcyi niezły zamczyste tylo Niemalowane. Żertownik na swym mieyscu ubogi z Obrazem starym Naysw. Panny. krzyżow pospolitych do benedykowania dwa y krzyż processyalny z Passyą rytą. [Nie ma] Lichtarzew toczonych Ołtarzowych trzy z Swiecami Swiec wielkich Cechowych pięć. Swiec brackich pochodni par dziesięć y szczepa-... y Skrzynia Zamczysta. Ieszcze sie znajdzie Obraz wielki Trzech Aniołow a małych Obrazow rownie stoiących z ... dziewiętnaście. Puszka cum [Venerabili] Drewniana.

Srebro, cyna, Miedz et id. genas.

Kielich Patyna Łyzeczka y Gwiazda srebrne białe. Tabliczek srebr. cztery z krzyżykami dwie, iedna z nich mnieysza. Serduszko iedne na Ewangelij... . Po bokach tabliczek cztery, piąta szrodkiem większa. Puklow cztery... [....] koron trzy, iedna z nich mnieysza ... Srebro białe. Kielich drugi [....] cynowe. Miernica cynowa dwoista Ampulek cynowych trzy taca cynowa. Pułmisek cynowy ieden Lichtarzew cynowych Stołowych pięć. [....]dziany kadzielnice Mosięzne dwie Lichtarzew spizowy wiszący wielki. [...]. Metal spizowy Paciorek piankowych Sznurkowych cztery. Pacior-[....]... sznurkow szesc. Dzwonkow na Dzwonicy cztery, piąty sygna-[....]... Drugiey Cerkwie Dzwoneczkow u Ołtarza cztery.

Apparata, Towalnie, Firanki etc.

Apparat 1mo kitayki ceglastej z galonem szychowym podszyty kraszeniną ceglastą z petrachilemy Naraquicami. Apparat 2do Gryzelowy Makowy z galonem Szychowym z petrach y naraquiacami y Velum. Apparat 3tio Sztametowy załobny podbity płotnem zołtym z petrach y naraquicami. Apparat 4to Atłassowy Niebieski z pasmen zielonym podszyty kraszeniną z petrachilem z Naraquicami. Palek trzy, Vela czworo gatunkiem y kolore(m) z Apparatai iedno trzymają. Firanki kudanowych ceglastych dwie, a trzecia kitayki Niebieskiej, czwarta

kitayki bladey stara, piąta kitayki zieloney. Zasłonek Bomżowych dwie, a bagazyowych dwie. Chustka Neszkorowa niebieska w paski białe w dole wstęgą [wtoczona]. Antependia Bagazyowe iedne. Drugie katamey-kowe granatowe w paski drobne, trzecie harusowe zielone. Pekturk bagazyowych dwie a kilimowa iedna. Item Antependium Czwarte harusowe czerwone stare. Chragwie Processyalne Sztametowych koralo-wych Dwie, harusowych czerwonych dwie. Sztametowych Załobnych dwie a starych dwie wszystkich iest Osim Antymis IW Imc Xdza Załę-skiego Corporałow trzy. Puryfikatorow Cztery Alby z humerałami trzy Paskow dwa komeżek małych pięć. Towalni wszytkich dziesięć. Ręcz-nikow prostych dziesięć. Obrus prosty ieden. Chustek Małych trzy ba-wełnica stara y chustka Nesokorowa stara. Fartuszek biały płocienny u Pana Jezusa.

Księgi Cerkiewne.

Ewangelia drukowana In folio we srebro /ut supura/ oprawna. Słu-żebnik Wileński wielki drukow. in folio. Służebnik drugi .. [Apostoł] drukow. in fol. Ochtay wielki drukow. in fol. Tryfstey Luduski dru-kow. in folio. Tryod postna drukow. in folio. Tryod [cwietna] pisana in qto. Psalterzow dwa oszarpanych in qto. Kazusy Zamoyskie drukow. in qto. .. drukow. in. fol. Księgi wszytkie podczas wizyty generalney są podpisane.

Papiery Rozne.

Funduszu Originalnego nie widać oprócz..... W Inwentarzach z daw-nych Czasow przy lustracyach Gruntu.. Orlenskiej włoki... Na Pleba-nią. Siedlisko przy Cerkwie według cmętarza zagonow ieszcze plus Minus dwadziescia w Przywileyiu Mieyskim Xiąże IePmC Janusz Krzysztof Radziwiłłowic postanowił tey Fundacyi na kapłana Orlan-skiego na kolędę y ... Mięsa y po garcu Gorzałki toz samo y Na baka-larza Cerkiewne(go) przytym wolne łowienie Ryb y wolny wstęp do lasu na Opał y budynki bez zadney Solucyi Skarbowi. Przy Cerkwie [Dumek] w ktorym ad praesens W. Ociec Coadiutor rezyduie iest Cer-

kiewny. Presenta od Jasnie W.ImC Paniey Catharzyny Branickiey Woiewodziney Podlaskiey y od Daty MDCCXI 1717 Aprila Inwestytura od Iasnie Wielmoznego ImC X.S.Kiszki ArchiEphis. pod dato ...

Anno 1711. Te oba Munimenta Na Beneficium Orlanskie W. Oyca(u) Grzegorzemu Andruszkiewiczowi służąca. W.Ociec Andrzej Symonowicz Coadiutor Presenty ieszcze nie ma. Inwestyturę ma od Iasnie Wielmoznego ImC Xdza Kiszki Metropolity pod Dato 1ma Ianuarij A.1720. Introdukcji Zadney nie prezentowano, kwity Cathedraci wszystkie mają. Quitu Nowicjatskiego W. Ociec Andruszkiewicz nie ma. Parafiya do Cerkwie Orlanskiej należąca Miasto Orle, Wies Koszle, Wies Szernie, Wies Paszkowszczyzna, Wies Koszki, Wies Topczykały, Wies..., Wies Miklasze, Wies Werweczki, Wies Chużyty(?), Wies Krywiaty-cze, Wies Rudułu, Wies Toporki y Baranowce Vacantes. Actum w Orli 17ma February A. 1727.

Druga Cerkiew w Orli na Przedmieściu Bielskim od Zamku Staroego stojąca ad Opposito Luterskiego Zboru przez Gosciniac fundowana pod tytułem S. Jana Bohosłowa. Dationis tychże książąt Ich MCw. Nayburskich przy ktorey zostaie tenże W. Ociec Grzegorz Andruszkiewicz. Ta Cerkiew na tymże funduszu zostaie per Modum kaplicy pod Zamkiem dla wygody znać Panskiey stawiona do Czasu Sztuką włoską między kolumny wiązana, gliną y wapnem Nabijana, ale to tynkowanie ulatuie, do podtynkowania Dobrodzieia nie ma. Gliną opada. Dziur w scianach co niemiara, kopułka blacho przyacomodowana z krzyzem y ta upasc duzo zamyśla barzo na słabym fundamencie chwieiąca sie krzyż do Ziemi nachyliła, u ktorey Sygnaturka dzwoneczek mały. Dach nie masz czego wspominać iedne Dziury przez ktory y stela z kreteszem zgniła, co przed tym sklepieniem wypukło wywiedziona była. Nad wielkim Ołtarzem przecie iakozkolwiek trzyma sie sklepienie Nad ktorym y Dach lepszy y krzyzyk zelazny z wierzchu. Drzwi z podworza bez babinca do Cerkwie wielkie dwoiste na zawiasach z zamkami słabemi wnętrznym y wiszącym. Okien wszystkich dziesięć w ołow robionych, z nich cztery pogruhotane a sześć całych. Pawiment ceglami ... aczkolwiek trzyma sie. Ze srzodka Cerkiew z dołu po Okna tarcicami obita. Deissus był zacnych Obrazow ... ale

dopiero zgnił nic po nim. Ołtarz wielki na gradusach na którym Obrazow obok trzy, czwarty wyzey Ubiczowanego P. Jezusa, Krucifix z passyą rytą, Obrazek miedziany in 8 tavo, drugi u..ciany mniejszy. Firanka Szkarłatna bawelnica y dwie Niebieskich starych, Towalni porządných pięć, tekturka kilimeczek stary. Z Antymis z Reliquiami IW ImC Xdza Kiszki Metropolity. Ten Ołtarz bez zadnych dalszych Apparencyi z prosta tak accomodowany. Lichtarzow toczonych para z swiecami na Cerkwie Ławek sześć roztrzęsionych. Sciany mieyscami byli pomalowane ale tamże dziory ktorých połatać trudno, więcey Apparencyi cho- rągiewek starych harusssowych dwie, daley nie widać coby było do Inwentarza zgodnego. W tey Cerkwie Venerabile nie konserwuje się, Msza Święta czasem się odprawuie. Actu 7ma Februarij A.17.

W. Ociec Grzegorz Andruszkiewicz pro ui..... Cerkiewny porządek sprawuie, ktori iednak nie ze wszytkim ad phacitum Wizitatorum apparuit. Z tych Naybarziewy ani-.... że w Puszcze drewnianey przeciwko [Canonom] Pana Boga conserwuje, Cymborium także Niemalowane y Drzwi bez Zawiaskow, krzyza z passyą rytą u zadnego Ołtarza nie ma. W czym Melioracyi po nim pretenduiemy. Puszkę zaś drewnianą .. Szescia Niedziel w Interdykt podaiemy virtute praesen.. W. Ociec Andrzej Symonowicz Coadiutor doniesieny iest, że Cmętarz z parkanu..... więc aby sie od Cmętarza odgrodził Forty y poopatrywał, parkanu y Cmętarza szpecic nie dopuszczzał sub poenis przykazuiemy. A przy tym księgi kryłosowe oszarpane y Apparata pooprawowac Praesorypcyi Synodalnych w Naymniejszych Parhagraphach y klauzulach postrzegać. Na pacierze rano y wieczor Dzwonić. Szkołę z Dziećmi y z Praeceptorem in Eruditione et disciplina rządzić wielce zalecamy. Działo się w Orli na dniu 7 ma February A 1727.

Archiwum Państwowe w Lublinie, sygn. 280, Wizytacje dekanatu bielskiego 1727 r.